

KENDİNİ BİLMEK

Osho

Günün birinde bir tilki ormanda genç bir tavşanla karşılaşmış. Tavşan sormuş, "Sen nesen?" Tilki, "Ben tilkiyim" diye yanıt vermiş, "Ve canım isterse seni yiyebilirim."

"Peki, tilki olduğunu nasıl kanıtlayabilirsin?" diye sormuş tavşan. Tilki ne diyeceğini bilememiş çünkü şimdiye kadar karşısına çıkan tavşanlardan hiçbiri böyle sorular sormamış ona, sadece kaçmışlar.

Tavşan, "Tilki olduğuna dair yazılı bir kanıt gösterebilirsen sana inanırım" demiş. Tilki doğru aslana koşup, ondan tilki olduğuna dair bir belge almış. Tavşanın beklediği yere geri dönüp belgeyi okumaya başlamış. Bu onu öylesine keyiflendirmiş ki, her paragrafın üzerinde dura dura, uzun uzun zevkle okumuş. Bu arada belgenin anafikrini daha ilk satırlardan anlayan tavşan bir oyuktan içeri dalıp gözden kayboluvermiş.

Tilki aslanın mağarasına geri dönmüş ve onu bir geyikle konuşurken bulmuş. Geyik, "Aslan olduğuna dair yazılı bir kanıt görmek istiyorum..." diyormuş. Aslan, "Aç olmadıgımda böyle bir şeyle uğraşmam gerekmez. Aç olduğum zamansa yazılı hiçbir şey görmene hiç gerek kalmaz" demiş.

Tilki aslana, "Peki tavşan için bir belge almaya geldiğimde bunu bana niye söylemedin?" diye sormuş.

"Sevgili dostum," demiş aslan, "belgeyi isteyen bir tavşan olduğunu söyleseydin ya bana! Ben onu bazı sersem hayvanlara bu eğlenceyi öğreten ahmak insanoğlunun biri için sanmıştım."

İnsan durmadan kendine bir benlik uydurmakla meşguldür, ama bu uydurulan, icat edilen benlik asla gerçek benlik olamaz. Uydurulanın bir gün gerçeğe dönüşme olasılığı hiç yoktur. Gerçek benliğin icat edilmesi değil keşfedilmesi gerekir.

İcat edilmiş benlik egomuza dönüşür. Gerçek benlik hiçbir şekilde ego değildir. Gerçek benlik aslında benlik olmaktan uzaktır; o mutlak boşluk ve boşluğun sessizliği, boşluğun coşkusudur.

Kendine bir benlik uydurmak istiyorsan diğerlerine sorman gerekir; benliği icat etmenin tek yolu budur – insanların senin hakkındaki düşüncelerini toplamak. Tüm hayatımız boyunca bunu yapıp dururuz. Bu yüzden insanların bize saygı duymamasından bu kadar korkarız. Bu bizim esaretimize dönüşür. Saygın biri olmak isteriz çünkü saygın olduğumuzda diğerleri hakkımızda güzel şeyler düşünür. Bizi överler ve o zaman daha iyi bir benliğe sahip oluruz. Saygın değilsek insanlar bizi kınar ve o zaman asla güzel bir benliğe sahip olamayız, çirkin bir benliğimiz olur. Benliğin yalnızca diğerlerinin görüşlerinden oluşur; kırk yama gibidir o. A bir şey demıştır, B başka bir şey söylemiştir ve C başka bir şey der, bu böyle sürüp gider. Bütün

bunları, bu kâğıt parçacıklarını biriktirirsin. Sonra bunlardan bir imge yaratırsın – onları bir araya getirir, yapıştırırsın.

Çocuk en başından beri bu çöpü biriktirmeye baslar. Anne birşey der, baba, ağabey, komşular hep bir şeyler söylerler: Bunlar memnun edici sözlerse çocuk gururlanır, değilse morali bozulmaya başlar. Bu moral bozukluğunu önlemek için önüne gelen herkesi pohpohlayıp durur. Bu pohpohlama bir anlaşmadan başka bir şey değildir: "Seni pohpohluyorum ki beni onayla. Daha çok onaylayacaksan, seni daha da çok pohpohlamaya hazırım." Ama tüm bu onaylar hep dışarıdan gelmiştir, hiç kimse seni tanımaz, kim olduğunu bilmez – sen kendin bile bunu bilmezsin.

Demek ki başkalarının senin hakkında söyledikleri senin gerçeğinle neredeyse tamamen ilgisizdir. Onlar senin yalnızca görünüşünü bilirler, ki görüntüler son derece sahte olabilir. Dışarıdan çok iyi görünen biri aslında içinde son derece egoist olabilir. Nezaketi kendini kamufle etmek için kullandığı, koruyucu bir zırhtan ibaret olabilir. Dışarıdan çok akıllı görünen bir adam tam tersine büsbütün aptal biri olabilir. Aptal birinin akıllıymış gibi görünmesi gerekir çünkü "aptalım" gerçeğini bilmek acı verir. Ne çok şey bildiği hakkında övünüp duran biri mutlaka cahil biridir. Oysa kim cahil biri olarak tanınmak ister ki? Bazı bilgiler toplar ve insanlara o bilgileri yayınlayıp durur. Yavaş yavaş bilen biri olarak ün yapmaya başlar ama içi boş bir ündür bu. Seni onaylayan kişiler seni tanımazlar, tanıyamazlar. Seni senden başka birinin tanınması mümkün değildir. Sana ne söylerlerse söylesinler, bunu yalnızca senden iyi bir referans alabilmek için yapıyorlardır. Bu çift taraflı bir komplodur; karşılıklı birbirimizi kandırırız. Biri sana "Çok güzelsin" der ve tabii ki senin de bu iltifata, iltifatla karşılık vermen gerekir. Biri sana, "Çok zekisin" der, sen de bu iltifadı karşılıksız bırakamayacağına göre: "Sen de çok zeki olmalısın, yoksa benim zeki olduğumu nereden bilecektin? Müthiş bir anlayışa sahip olmalısın – beni anlayan ilk kişi sensin."

İnsanı habire meşgul eden bu kendini yaratma halinin anlaşılması gerekir. Bunun nedeni nedir? Bunun nedeni yüreğinde sürekli seni yiyip bitiren bir boşluğu hissediyor oluşudur. Kim olduğunu bilmiyorsun ve kim olduğunu bilmeden yaşamak çok zordur. Kim olduğunu bilmediğin takdirde her ne yaparsan yap bu başarısızlıkla, hüsrarla sonuçlanacaktır.

Ancak kim olduğunu bildiğin zaman tatmin olmayı başarabilirsin. O zaman yaşamında asıl ihtiyaçlarını tatmin edecek seçimler yaparsın. Yoksa, kendini bilmeden yaptığın her şey tesadüfidir. Arada sırada okun hedefe ulaşabilir ama bu tesadüf olmuştur ve yalnızca arada bir olacaktır. Karanlıkta atış yapıyor, kim olduğunu, hedefin nerede olduğunu bilmiyorsun. Okun hedefi bulması neredeyse imkânsız gibi; yüzde doksan dokuz ihtimal için boş kalacak ve içi boş öleceksin. Hayatın bir trajediden ibaret olacak. İnsanların yüzlerinde, gözlerinde öyle acıklı bir hal oluşunun nedeni de bu.

İnsanları izle, kendini izle – göreceksin ki insanlar son derece trajik bir varoluşun içinde yaşıyorlar. Tüm geçmişleri boşa gitmiş ve bugünün de ellerinden kayıp gitmekte olduğunu biliyorlar. Derinlerde bir yerde geçmişte her ne yapmışlarsa, gelecekte de aynısını yapacakları şüphesini taşıyorlar. Böylece bu büsbütün anlamsız bir yolculuğa dönüşüyor: "Bir aptalın anlattığı bir masal bu: Kuru gürlü, deli saçmalıklarıyla dolu ve hiçbir anlamı olmayan".

Anlamın varlığını hissetmeden nasıl coşku duyabilirsin? Hayatın anlamla dolup taşmadan nasıl olup da bir şarkıya dönüşebilir? Ancak anlam dolu bir hayat bir şarkıya dönüşür. Anlamın varlığını hissetmeye başladığında, varoluş için çok gerekli bir şeyi yerine getirmekte olduğunu, sana ihtiyaç duyulduğunu, bu evrensel oyunun bir parçası olduğunu ve sensiz bir şeylerin eksik kalacağını, bu oyunun asla aynı olamayacağını hissetmeye başladığında, içinde kendine karşı büyük bir saygı ve onun beraberinde varoluşa karşı minnet ve dua yükselir.

Ama en temel şey kendini bilmektir: Ben kimim? Ve kendini bilmek keşfetmek demektir çünkü sen zaten oradasın, senin icat edilmen gerekmiyor. Her ne icat edersen et bu hikâye olacaktır, gerçek değil. Kendini nasıl kandırabilirsin? Kendini belki bir, belki iki günlüğüne kandırabilirsin ama bu nereye kadar gidebilir? Kandırmacalar yıpranıp gider. Gerçeğin karşısında fazla dayanamazlar. Gerçek bastırıp durur.

Ve dünyada sadece iki çeşit insan vardır; çoğunluk kendini icat edenlerden, çok küçük bir azınlık ise kendini keşfedenlerden oluşur. Aralarındaki fark ise sonsuzdur, muazzamdır; bunlar iki ayrı dünyaya aittirler. Bir Buda, bir Muhammed, bir İsa, bir Bahaddin, bir Mevlana – onlar keşfedenlerdir.

Osho, *Sır*, Butik Yayınlar